

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Географічний факультет
Кафедра фізичної географії

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

Фізична географія материків і океанів
(назва дисципліни)

підготовки бакалавра (на основі молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра)

спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Середня освіта.Географія.Економіка
(назва освітньо-професійної,освітньо-наукової/ освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ» підготовки бакалавра (на основі молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра), галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія), за освітньою програмою Середня освіта. Географія. Економіка.

Розробник: Тарасюк Н.А., доцент кафедри фізичної географії, кандидат географічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ткачук Н. М.

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри фізичної географії

Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(Фесюк В. О.)

ОПИС НОРМАТИВНОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика ОК
Денна форма навчання	Галузь знань: «01 Освіта / Педагогіка» Спеціальність: «014. 07 Середня освіта (Географія)» Освітньо-професійна програма (спеціалізація): «Середня освіта. Географія. Економіка» перший (бакалаврський) рівень освіти	Нормативний
Кількість годин/кредитів <u>150/5</u>		Рік навчання – 1-2
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр – 2-3-й
		Лекції – 34 год.
		Практичні (семинар.) – 38 год.
		Самостійна робота – 62 год.
Мова навчання	Консультації – 14 год.	
	Форма контролю: 2-й сем – залік; 3 сем.- іспит	
		Українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Тарасюк Ніна Адамівна
Науковий ступінь	кандидат географічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	доцент кафедри фізичної географії
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki/Тарасюк Ніна Адамівна
Телефон	+380955146803
e-mail	Tarasiuk.Nina@vnu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожного вівторка о 13.25-14.45, аудиторія С-622
Дистанційний курс на платформі Moodle	http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=592

ОПИС ОК

Анотація

Освітній компонент «Фізична географія материків і океанів» за структурою та змістом відповідає вимогам до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань «01 Освіта / Педагогіка»; спеціальності «014 Середня освіта. Географія»; освітньо-професійної програми «Середня освіта. Географія. Економіка».

Освітній компонент «Фізична географія материків і океанів» як складова регіональної фізичної географії вивчає особливості прояву загальних фізико-географічних закономірностей в різних куточках планети як на суходолі так і в океані; розглядає вплив глобальних природних процесів на формування сучасних природних умов регіонів та акваторій світу, дає оцінку сучасного стану природних систем в залежності від природних умов; формує загальне уявлення про природні умови і ресурси регіонів світу.

Вивчення освітнього компонента сприяє формуванню нових знань про стан довкілля регіонів планети, системи наукових методів регіональних географічних досліджень для

потреб практики природокористування, збереження та відтворення ландшафтного різноманіття планети.

Пререквізити

Здобувачі вищої освіти повинні мати загальні знання з географії та наук про Землю, володіти вмінням до логічного викладу матеріалу та абстрактного мислення, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, до математичної формалізації залежностей між географічними явищами та процесами.

Постреквізити

ОК є теоретико-практичним базисом для вивчення циклу економіко-географічних дисциплін. Набуті знання студентів, майбутніх освітян, формують і них навички практичного використання доступної інформації з метою характеристики, аналізу та оцінки природних явищ та процесів в різних регіонах планети. Освітній компонент також акцентує увагу на обов'язкові глобальні та регіональні географічні аспекти для вивчення географії та природничих дисциплін у закладах загальної середньої освіти.

Мета і завдання

Мета вивчення освітнього компонента – формування знання про регіональні відмінності прояву загальних закономірностей просторової диференціації географічної оболонки, особливостей природи у межах окремих частин Світового океану, материків та фізико-географічних регіонів. Розуміння практичної цінності вивчення ландшафтного різноманіття планети для потреб практики природокористування та для вирішення завдань охорони природи.

Основними завданнями освітнього компонента є: сформувати цілісне уявлення про загальні закономірності просторової диференціації географічної оболонки, вивчити особливості природи материків і океанів; сформувати наукове розуміння сучасної географічної картини світу, проаналізувати та дати оцінку прояву екологічних проблем в різних регіонах Землі; підготувати фахівця-географа до роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів та в системі позашкільної природничої освіти.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми *здобувачі вищої освіти повинні:*

- ✓ *демонструвати* вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання (**РН2**);
- ✓ *називати і аналізувати* методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; *класифікує* форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти (**РН3**);
- ✓ *називати і пояснювати* принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками (**РН6**);
- ✓ *демонструвати* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності (**РН7**);
- ✓ *генерувати* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами (**РН8**);

- ✓ *виявляти* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності (**РН11**);
- ✓ *аналізувати* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей(**РН12**);
- ✓ *формувати* в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій (**ПРН 5**).

Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання здобувачі вищої освіти набудуть такі компетентності:

загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях (**ЗК-1**);
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю (**ЗК-3**);
- здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі (**ЗК-4**);
- здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. (**ЗК-6**);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій(**ЗК-8**);

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету (**ФК-1**);
- здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності. (**ФК-2**);
- здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів. (**ФК-3**);
- здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення (**ФК-4**);
- здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них(**ФК-6**);.
- здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу (**ФК-7**);
- здатність доцільно і критично використовувати географічні та економічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами географічних явищ і соціально-економічних процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному) (**ПК-2**).

Структура освітнього компонента (денна форма навчання, на базі м/с)

Фахові компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка сформованості компетентностей	
			Форма Контролю	Бали
Змістовий модуль 1. Фізична географія Світового океану				
Тема 1. Вступ до фізичної географії світу.	Лекція	Опрацювання лекційного матеріалу	Робота на лекції	0,5
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання рекомендованої літератури, інтернет-джерел	Р, ІРС	2
Тема 2. Світовий океан: відмінності природи його частин та акваторій	Лекція	Опрацювання лекційного матеріалу	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення, обговорення, робота з картою	С, РМГ	10
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС, Р	3
Тема 3. Різновиди природокористування та екологічна ситуація акваторій Тихого, Атлантичного, Індійського та Північного Льодовитого океанів	Лекція	Опрацювання лекційного матеріалу	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення Обговорення	ДС,РМГ	10
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання джерел	ІРС, Р	5
Кількість балів за змістовий модуль 1			Лекція	1,5
			Практичні заняття	20
			Самостійна робота	10
Максимальна кількість балів за змістовий модуль 1				31,5
Змістовий модуль 2. Північні материки. Євразія				
Тема 1. Географічне положення материка, поділ на частини світу	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції,	0,5
	Практичне заняття	Робота з картами, обговорення	РМГ, Д	6
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	2
Тема 2. Тектонічна будова та рельєф материка Євразія	Лекція	Лекція тематична	Робота на лекції,	0,5
	Практичне заняття	Захист практичної роботи	РМГ, С	10
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС, Р	5
Тема 3. Кліматичні відмінності та поверхневі води материка Євразія	Лекція	Лекція-презентація	Д, робота на лекції	0,5

	Практичне заняття	Робота з базами даних, пояснення, обговорення	РМГ, Д	10
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	5
Тема 4. Природна зональність та фізико-географічні відмінності	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції, Диспут	0,5
	Практичне заняття	Робота з картами	РМГ, Д	10
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	5
Тема 5. Регіони материка: природа та екологічна ситуація	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення, обговорення, робота з картами	ДС, РМГ	10
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	3
Кількість балів за змістовий модуль 2	Лекція			2,5
	Практичне заняття			46
	Самостійна робота			20
Максимальна кількість балів за змістовий модуль 2				68,5
Максимальна кількість балів за 2-й семестр				
Лекції				4
Практичні				66
Самостійна робота				30
Всього				100
3-й семестр . Змістовий модуль 3. Північна Америка				
Тема 1. Тектоніка і рельєф материка.	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення, обговорення, робота з картами	ДС. РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	5
Тема 2. Ландшафтне різноманіття материка та чинники його формування	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення, дискусія	РМГ, ДС	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	5
Кількість балів за змістовий модуль 3	Лекція			1
	Практичні заняття			8
	Самостійна робота			10
Максимальна кількість балів за змістовий модуль 3				19
Змістовий модуль 4. Материків південної півкулі				

Тема 1. Геологічна історія та рельєф материків південної півкулі	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Робота з картами, пояснення, обговорення	РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	10
Тема 2. Кліматичні особливості тропічних материків	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Дискусія, обговорення	Д, РМГ	6
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	5
Тема 3. Формування поверхневого стоку та мережа поверхневих вод тропічних материків	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Дискусія, обговорення	Д, РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	8
Тема 4. Природна зональність та багатство органічного світу тропічних материків	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Пояснення, обговорення, робота з картами	РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	2.5
Тема 5. Фізико-географічні відмінності та сучасні ландшафти тропічних материків	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичні заняття (3)	Презентації, обговорення, дискусія	РМГ	12
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	ІРС	2.5
Тема 6. Природа островів Океанії	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Робота з картами, презентація, обговорення	РМГ	3,5
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	5
Тема 7. Антарктида	Лекція	Лекція-презентація	Робота на лекції	0.5

	Практичне заняття	Робота з картами, обговорення книги М. Прохаська «Мрія про Антарктиду»	РМГ	4
	Самостійна робота	Самостійне опрацювання матеріалу	Р, ІРС	5
Кількість балів за змістовий модуль 4	Лекція			3,5
	Практичні заняття			37,5
	Самостійна робота			40
Всього				81
Максимальна кількість балів за 3-й семестр				
Кількість балів	Лекція			4,5
	Практичні заняття			45,5
	Самостійна робота			50
Загальна максимальна кількість балів за практичний курс				100
Кількість балів за практичний курс (5-й та 6-й семестри) : коефіцієнт 5 (100+100 =200 б : 5)				40
Модульна контрольна робота				60 балів
Разом до іспиту				100 балів

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо організації навчання. У навчальному процесі застосовуються лекції з використанням мультимедійного проектора, практичні та семінарські заняття, самостійна робота.

Серед методик та форм навчання слід виділити такі *методики викладання*: методика проблемного навчання; *форми навчання*: проблемні лекції, диспути, практичні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи, головна мета яких полягає розвитку у студентів логічного та самостійного осмислення додаткового матеріалу; *методики навчання*: презентації, самостійна робота з вивчення номенклатури (необхідного географічного мінімуму), індивідуальні науково-дослідні завдання, які готують студенти самостійно та презентують для присутніх.

Семінарські заняття включають такі напрями роботи: підготовку до семінарських занять за вказаним планом; виконання контрольних питань-завдань; виконання завдань дослідницького характеру; вирішення проблемних завдань, огляд наукових публікацій за обраною проблематикою, підготовка презентацій по темі доповіді .

Мета проведення лекцій полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти знань про загальні закономірності географічних явищ і процесів в різних регіонах планети, формуванні загальної географічної картини світу з різновидами природних та антропогенних видів ландшафтів, уявлення про прояви глобальних змін клімату на материках та над океанами, проблеми прісної води на планеті в умовах сучасних фізико-географічних процесів із позицій фундаментальних законів фізики; розуміння практичної цінності комплексних фізико-географічних досліджень для потреб практики сьогодення.

Завдання самостійної роботи здобувачів вищої освіти вважаються виконаними, якщо вони здані у визначені терміни і повністю виконані.

Консультації викладачем щодо виконання завдань самостійної роботи проводяться згідно затвердженого графіку консультацій.

Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти зобов'язані відвідувати заняття в обов'язковому порядку та дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх

видів робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу, вони зобов'язані надати відповідну медичну довідку. Пропущені заняття слід відпрацьовувати під час консультацій. Здобувач вищої освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі, проявляти ініціативу щодо апробації нових методів та підходів до вивчення проблемної ситуації на рівні регіону або акваторії.

Політика щодо академічної доброчесності. Вимоги до академічної доброчесності визначаються «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ВНУ ім. Лесі Українки», що розміщується на сайті університету за посиланням: <https://ra.eenu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/11/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>

Політика щодо виставлення балів. Загальна сума балів набраних за семестр може досягати максимально – 100 балів. В п'ятому семестрі – залікові 100 балів, то є сумарна кількість балів за виконання практичних завдань, самостійної роботи, участі в обговоренні лекційного матеріалу. Підсумкові 100 балів на іспити студент отримує за результатами модульної контрольної роботи (60 балів) та 40 балів за поточний контроль із врахуванням результатів практичного курсу попереднього семестру (всього 200 балів які за коефіцієнтом 5 становлять 40 балів загального практичного курсу) за різновидами роботи здобувача вищої освіти. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 60 балів. Обов'язково враховуються присутність та активність студента під час занять; недопустимо: наявність пропусків (без поважних причин, як-то хвороба) та запізнь на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Форма контролю: залік оцінюється в 100 балів і визначається сумою балів за результатами поточного контролю. Іспит оцінюється в 100 балів та приймається усно або виставляється за сумою отриманих балів (більше 75 балів) впродовж навчального року. В білеті – 3 питання, кожне з яких оцінюється у 20 балів. За результатами підсумкового контролю від загальної суми балів, набраної здобувачем вищої освіти впродовж семестру, віднімаються результати модульних контрольних робіт і додаються бали, отримані на іспиті.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за модульну контрольну роботу, яка проводиться у формі відкритих тестів (максимум – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів за два семестри (всього 200 балів(з коефіцієнтом 5 40 балів).

У випадку незадовільної підсумкової оцінки за практичний курс (як у 5-му так і у 6-му семестрі) або за бажанням підвищити рейтинг здобувач вищої освіти може збільшити кількість балів, виконавши додаткове завдання самостійної роботи (10 балів).

До модульної контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу у т.ч. і матеріал самостійно, виконали практичні і семінарські роботи. Модульний контроль проводиться у вигляді підсумкової контрольної роботи, завдання якої обов'язково включають весь матеріал за два семестри, який передбачено до самостійного опрацювання студентами.

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи визначається відповідно до «Положення про організацію контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти...» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

До іспиту не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 20 балів за

навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не виконав завдання до самостійної роботи, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Питання для підсумкового контролю

1. Особливості рельєфу материка Північна Америка.
2. Кліматичне районування материка Австралія.
3. Тектоніка та рельєф материка Південна Америка.
4. Фактори кліматотворення та типи кліматів Європи.
5. Основні етапи формування обрисів материка Африка. Тектоніка та геологічна будова.
6. Ґрунти Європи.
7. Особливості природи Феноскандії.
8. Основні етапи формування природи Азії. Палеогеографічні особливості.
9. Річки та озера Австралії.
10. Четвертинне зледеніння північних материків. Прояви та наслідки
11. Природна зональність Австралії
12. Особливості рельєфу материка Антарктида
13. Кліматичне районування Африки
14. Мета за завдання навчальної дисципліни. Об'єкт та предмет вивчення.
15. Ґрунтово-рослинний покрив Африки.
16. Дослідження Антарктиди. Українські дослідження на материк.
17. Тектоніка та рельєф Європи.
18. Тектоніка та рельєф дна Атлантичного океану.
19. Природна зональність Південної Америки
20. Особливості клімату материка Антарктида.
21. Озера Північної Америки.
22. Особливості рельєфу дна Тихого океану
23. Органічний світ Африки
24. Органічний світ материка Північна Америка.
25. Тектоніка та рельєф дна Індійського океану.
26. Особливості рельєфу дна Північного Льодовитого океану.
27. Природна зональність на материк Північна Америка
28. Природна зональність Антарктиди.
29. Органічний світ Антарктики та Антарктиди
30. Висотна поясність в горах Південної Америки
31. Ґрунти Південної Америки
32. Генезис та сучасна тектоніка островів Океанії
33. Великі рівнини: комплексна фізико-географічна характеристика
34. Особливості клімату материка Північна Америка.
35. Поверхневі води Австралії
36. Кліматичне районування материка Північна Америка.
37. Органічний світ Атлантики
38. Органічний світ Північного Льодовитого океану
39. Неотектонічні процеси та вулканізм в Азії
40. Органічний світ Тихого океану.
41. Неотектонічні процеси та вулканізм на материк Африка
42. Органічний світ Індійського океану
43. Поверхневі води Європи.

44. Органічний світ островів Океанії
45. Поверхневі води материка Південна Америка
46. Мусонні типи кліматів в Азії
47. Континентальні типи кліматів Азії
48. Поверхневі води Африки
49. Тропічні типи кліматів Африки
50. Морські типи кліматів на материк Північна Америка
51. Мінеральні багатства Світового океану та їх використання
52. Тропічні типи кліматів Південної Америки
53. Екологічні проблеми Світового океану: прояви та наслідки.
54. Сучасні ландшафти Європи.

55. Комплексна фізико-географічна характеристика: Середземномор'я, Герцинської Європи, Середньоєвропейської рівнини Східно-Європейської рівнини, Середньої Азії, Центральної Азії, Східної Азії, Південно-Східної Азії, Східного Сибіру, Західного Сибіру, півострова Індостан, Аравійського півострова Північної Африки, Південної Африки, Западни Конго, Східної Африки, Центральної Америки Аргентинських Анд, Центральних Анд, Патагонії, Бразильського плоскогір'я, Амазонії, Східно-Австралійських гір. Західно-Австралійського плоскогір'я, о. Гренландія, пів-ова Аляска, Лаврентійської височини, Канадського Арктичного архіпелагу.

56. Течії: в Тихому океані, Північному Льодовитому океані, Атлантичному океані, в Індійському океані. Квazістаціонарні круговороти води в океані.

57. Корисні копалини кожного з материків.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ (національна та ECTS)

Навчальна дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проект), практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
67-74	D	Задовільно	
60-66	E		
1-59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Атлас світу. - К. : ДНВП „Картографія”, 2005. – 192 с.
2. Атлас вчителя. – К.:Картографія, 2015.
3. Волошин І.І., Чирка В.Г. Географія Світового океану: Навч. посібник . – К.: Перун, 1996. – 224 с.
4. Гаврилюк В.С. Фізична географія Південної Америки: Навч. посібник. – К.: Вища школа., 1993. – 135 с.
5. Гаврилюк В.С. Зарубіжна Азія: Навч. посібник. – К.: Вища школа., 1978. – 126 с.

6. Гудзевич А.В. Регіональна фізична географія (Європа та Азія): Навч. посібник. – Вінниця: «Віндрук», 2005. – 464 с.
7. Ковалишин Д.І. Практикум з фізичної географії материків і океанів (для студентів географічних спеціальностей вузів). – Тернопіль: Підручники і посібники, 1999. – 88 с.
8. Костів Л.Я. Фізична географія материків і океанів. Африка : нав.-методичний посібник. Львів, 2017. – 184 с.
9. Міхелі С.В. Фізична географія Північної Америки: навч. посібник. Київ : Перун, 2019. 284 с.
10. Міхелі С.В. Фізична географія Євразії: навч. посібник. Київ : Перун, 2019. 286 с.
11. Океани. Енциклопедичний путівник. К.:Махаон, 2007- 303 с.
12. Панасенко Б.Д. Фізична географія материків та океанів: Навч. посібник Частина II. Євразія. – Вінниця: «ГПАНІС», 2005. – 510 с.
13. Половина І.П. Фізична географія Європи: Навч. пос. для студ. геогр. спеціальн. вищ. навч. закл. – К.: «АртЕк», 1998. – 272 с.
14. Половина І.П., Затула В.І. Загальні географічні закономірності Землі : навч. посіб. К. : НПУ ім. М.Драгоманова, 2002.
15. Погода. Енциклопедичний путівник .- К.:Махаон , 2007– 304 с.
16. Регіональна фізична географія поверхні Землі / Д. Ковалишин, О. Волік, П. Дем'янчук та ін. Тернопіль, 2013. – 512 с.
17. Тарасюк Н.А. Фізична географія та екологія Світового океану. Практикум з курсу. – Луцьк, 2004.
18. Тарасюк Н.А. , Цвид-Ендрю Н.В. Фізична географія материків і океанів. Частина 1. Світовий океан: навчально-методичний комплекс/ Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2016. 186 с.
19. Тарасюк Н.А. Фізична географія та екологія Світового океану: практикум [студ. географ. ф-ту] Луцьк: [б. в.], 2023. 67 с.
20. Шищенко П.Г., Удовиченко В.В., Олішевська Ю.А., Гавриленко О.П., Петрина Н.В. Фізична географія материків та океанів. У 2 т. : [підруч. для студентів ВНЗ].- К.:Видавництво: Київський університет, 2010 Т. 2 Європа -464 с
21. Хільчевський В.К., Дубняк С.С. Основи океанології. - К.: ВПЦ "Київський університет", 2008. - 255 с.

Додаткова

1. Ілюстрований атлас світу.Серія Енциклопедичний путівник.-К.: Махаон.- 2014.- 112с.

2. Ілюстрований атлас Земля. Серія Енциклопедичний путівник.- К.: Махаон.-2016-200с.
3. Ліс. Енциклопедичний путівник .-К.:Махаон, 2008 – 303 с.
4. Муранов О. Голубі очі планети . – К.:Веселка,1980.-271 с.
5. Муранов О. Великі, могутні, живі. – К.: Веселка, 1984.-262 с.
6. Половина І.П., Затула В.І. Загальні географічні закономірності Землі: навч. Посібник. – К.: НПУ, 2002.
7. Птахи. Енциклопедичний путівник .-К.:Махаон, 2007 – 304 с.
8. Тарасюк Н.А. ІНДЗ та курсові роботи з фізичної географії / Н.А.Тарасюк, І.М.Нетробчук, М.М.Мельнійчук. – Луцьк: Вежа, 2011. – 184 с.
9. Щербань М.І. Клімати земної кулі. – К.: Рад. школа, 1986. – 234 с.

Іноземні джерела

1. R.J. Longman and T.W. Giambelluca. Climatology of Haleakala. Climatology of Haleakalā Technical Report No. 193. Volume 1, Issue 1. Pages 105-106. 2015. Retrieved September 1, 2019.
2. Anderson, Ewan W. (2003). International Boundaries: A Geopolitical Atlas. Routledge: New York. ISBN 9781579583750; OCLC 54061586
3. "United States". Encyclopædia Britannica. Retrieved March 25, 2008.
4. Countries of the World: 21 Years of World Facts, geographic.org, retrieved August 17, 2008
5. Charney, Jonathan I., David A. Colson, Robert W. Smith. (2005). International Maritime Boundaries, 5 vols. Hotei Publishing: Leiden.
6. <http://www.pacgeo.org/static/maritimeboundaries/> Pacgeo.org. Maritime Boundaries. Retrieved July 3, 2020.
7. "United States". The World Factbook. CIA. September 30, 2009. Retrieved January 5, 2010.
8. "Population by Sex, Rate of Population Increase, Surface Area and Density" (PDF). Demographic Yearbook 2005. UN Statistics Division. Retrieved March 25, 2008.
9. "Physiographic Regions". United States Geological Survey. April 17, 2003. Archived from the original on May 15, 2006. Retrieved January 30, 2008.
10. Karolevitz, Robert F.; Hunhoff, Bernie (1988). Uniquely South Dakota. Donning Company. p. 9. ISBN 978-0-89865-730-2. Archived from the original on January 1, 2016. Retrieved October 31, 2015.
11. CIA World Factbook - Standard Time Zones of the World, May 2018. (Map of the world showing the location of the contiguous U.S., Alaska, Hawaii, and the U.S. territories.

Territories south of the "0" horizontal line (the equator) are in the southern hemisphere). Retrieved September 1, 2019.

12. "WMO Press release No. 956". World Meteorological Organization. September 13, 2012. Archived from the original on April 6, 2016. Retrieved April 10, 2016.
13. Lonely Planet. "Rainmaker Mountain in Tutuila". Lonely Planet. Archived from the original on October 19, 2017. Retrieved September 1, 2019.
14. "National Weather Service". Archived from the original on April 13, 2019.
15. "Watersheds (map)". Commission for Environmental Cooperation. 2006. Archived from the original on April 14, 2008. Retrieved September 12, 2008.

Інформаційні ресурси

Ресурсною базою вивчення дисципліни “Фізична географія материків і океанів” є навчально-методична база наступних установ та мережі Інтернет:

- Лабораторії кафедри фізичної географії ВНУ імені Лесі Українки
- Бібліотека ВНУ імені Лесі Українки www.vnu.edu.ua –.
- Наукова бібліотека ЛНУ ім. І. Франка www.library.lnu.edu.ua
- Наукова бібліотека імені В. Вернадського www.nbu.gov.ua
- Наукова бібліотека імені В. Стефаника www.nas.gov.ua –.
- <http://www.geografica.ua>
- <http://rp5.ua>
- http://29palms.ru/index.php?link=amazon_river
- <https://ukurier.gov.ua/uk/news/vcheni-povidomili-sho-najvishomu-derevu-amazonki-n/>
- <http://www.vseznaika.org/geography/kakoe-mesto-na-zemle-samoe-zharkoe-a-kakoe-samoe-xolodnoe/>
- <http://natura2000.eea.europa.eu/#>
 - <https://scholarspace.manoa.hawaii.edu/handle/10125/36675>
 - https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/graphics/ref_maps/physical/pdf/standard_time_zones_of_the_world.pdf

Навчально-методичне забезпечення курсу

1. Тарасюк Н.А. Фізична географія та екологія Світового океану: практикум [студ. географ. ф-ту] Луцьк: [б. в.], 2023. 67 с.
2. Тарасюк Н.А. Фізична географія та екологія Світового океану. Практикум з курсу - Луцьк, 2004.
3. Тарасюк Н.А., Нетробчук І.М., Мельнійчук М.М. ІНДЗ та курсові роботи з регіональної фізичної географії/ Навчальний посібник, Луцьк, 2011, 184 с.

4. Тарасюк Н.А. На допомогу вчителю географії: сучасний клімат Волинської області/ Н.А.Тарасюк, Ф.П.Тарасюк Педагогічний орієнтир. Інформаційно-методичний вісник.-Локачі-Луцьк: Волинська обласна друкарня. –№27, 2017.- С.24-30.(0,5 друк арк.)
5. Тарасюк Н.А.Фізична географія материків і океанів. Частина 1. Світовий океан: навчально-методичний комплекс. / Н.А.Тарасюк, Н.В. Цвид-Ендрю.- Луцьк, [б. в.], 2016.- 186 с.
6. Тарасюк Н.А. Навчально-методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з нормативної навчальної дисципліни «Фізична географія материків і океанів» для студентів географічного факультету зі спеціальностей 106 Географія (освітня програма: Фізична географія), 103 Науки про Землю (освітня програма: Гідрологія),014 Середня освіта (освітня програма: Географія.Економіка)/ Н.А. Тарасюк, З.К.Карпюк, С.В.Полянський.- Луцьк : [б. в.], 2018. – 48 с
7. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з нормативної навчальної дисципліни «Фізична географія материків і океанів зі спеціальності 014 Середня освіта (Природничі науки) (освітня програма: Середня освіта. Природничі науки) / Н. А. Тарасюк.. – Луцьк : [б. в.], 2020. – 48 с.
- 8.** Тарасюк Н.А. Фізична географія материків і океанів: південні материки. Конспект лекцій. Навчально-методичне видання. Луцьк : [б. в.], 2021. - 85 с.